

Μάθημα Ειδικής επιλογής: Πολιτική Κουλτούρα & Πολιτική Κοινωνικοποίηση
Εξάμηνα: Ε' & Ζ'
Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Μ. Παντελίδου Μαλούτα

Πολιτική Κουλτούρα και Πολιτική Κοινωνικοποίηση
Περιεχόμενο μαθήματος 2015

Το μάθημα αυτό στοχεύει στη διερεύνηση του ρόλου των πολιτισμικών παραμέτρων της πολιτικής διαδικασίας. Εξετάζεται η *πολιτική κοινωνικοποίηση* ως διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικών στάσεων, αντιλήψεων και συμπεριφοράς, και ως συνιστώσα αναπαραγωγής αλλά και μετεξέλιξης της *πολιτικής κουλτούρας* μιας κοινωνίας. Η προβληματική επικεντρώνεται στην ελληνική κοινωνικο-πολιτική πραγματικότητα, στους ιστορικούς παράγοντες που επέδρασαν στη διαμόρφωση της ελληνικής πολιτικής κουλτούρας, καθώς και στις σύγχρονες εκφράσεις της.

Στο πρώτο μέρος προτείνεται ένα θεωρητικό πλαίσιο ανάλυσης με κριτική παρουσίαση της κλασικής βιβλιογραφίας για τις δύο έννοιες που συνθέτουν το βασικό αντικείμενο του μαθήματος, καθώς και για άλλα εννοιολογικά εργαλεία που είναι απαραίτητα για κάθε σχετική προβληματική: πολιτικές στάσεις, αντιλήψεις και αξίες, πολιτική γενιά, φορείς κοινωνικοποίησης, υλιστικά/μετά-υλιστικά πρότυπα, εθνική πολιτική κουλτούρα, πολιτικές υποκουλτούρες, στερεότυπα, εθνικός χαρακτήρας κ.ά. Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζεται μια προβληματική για την ελληνική πολιτική κουλτούρα και το ιστορικό της διαμόρφωσης του αντιφατικού και πολυποίκιλου χαρακτήρα της, με κατάληξη στην εξέλιξή της από τη Μεταπολίτευση και μετά και έμφαση στις συνθήκες της κρίσης. Η συζήτηση επικεντρώνεται τόσο σε σταθερές, όσο και σε επίκαιρες εκφράσεις της ελληνικής πολιτικής κουλτούρας, όπως είναι ο κυνισμός, η πολιτική αδιαφορία, η απόρριψη και η ξενοφοβία, καθώς και στις κοινωνικές παραμέτρους που συσχετίζονται θετικά με αυτές. Το τρίτο μέρος αναφέρεται σε πλευρές της πολιτικής κοινωνικοποίησης καθώς και στην εξέλιξη της πολιτικής φυσιογνωμίας των νέων στην Ελλάδα από τη Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα, με αναφορές στις ευρύτερες τάσεις εξέλιξης στα αξιακά συστήματα των νέων στην Ευρώπη. Με τη βοήθεια εμπειρικών δεδομένων, διερευνάται η μεταβολή πολιτικών στάσεων και αντιλήψεων, με στόχο την ανάπτυξη προβληματισμού σχετικά με τη σύνδεση της πολιτικής κοινωνικοποίησης της νέας γενιάς με την αναπαραγωγή και τη μετεξέλιξη της (ελληνικής) πολιτικής κουλτούρας.

Πολιτική Κουλτούρα και Πολιτική Κοινωνικοποίηση Ύλη μαθήματος 2015

A. Βοηθήματα

Καφετζής Π., Μαλούτας Θ., Τσίγκανου Ι., *Πολιτική, Κοινωνία, Πολίτες: Ανάλυση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας, ESS*, Αθήνα, ΕΚΚΕ, 2007 (ιδιαίτερα τις έξι θεματικές σσ.39-148 και 219-314).

Διαμαντούρος Ν., *Πολιτισμικός δυϊσμός και πολιτική αλλαγή στην Ελλάδα της μεταπολίτευσης*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2000 (ιδιαίτερα, σσ.13-67).

Παντελίδου Μαλούτα Μ., *Πολιτικές στάσεις και αντιλήψεις στην αρχή της εφηβείας: Πολιτική κοινωνικοποίηση στο πλαίσιο της ελληνικής πολιτικής κουλτούρας*, Αθήνα, Gutenberg, 1987 (ιδιαίτερα, σσ. 15-95 και 487-539).

B. Άρθρα και κεφάλαια βιβλίων που καλύπτουν επιμέρους πλευρές της ύλης

Μ. Κακεπάκη, «Μεταβολές στην ελληνική πολιτική κουλτούρα, 1988-2005: Από τη γενιά του πολιτικού ενδιαφέροντος στη γενιά της πολιτικής αδιαφορίας;» *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 28, 2006, σσ.111-128.

Παντελίδου Μαλούτα Μ., «Οι έφηβοι της ‘αλλαγής’», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 80, 1991, σσ. 41–69.

Παντελίδου Μαλούτα Μ. «Αλλαγές στις πολιτικές αντιλήψεις των νέων γυναικών στο τέλος του 20^{ου} αιώνα», στο, Καραμανωλάκης, Β., Ολυμπίτου, Ε., Παπαθανασίου, Ι. (επιμ.), *Η ελληνική νεολαία στον 20ό αιώνα*, Αθήνα, ΑΣΚΙ/Ινστιτούτο Ν. Πουλιαντζάς, Θεμέλιο,

Παναγιωτοπούλου Ρ., «Η χαμένη τιμή της πολιτικής κουλτούρας των Ελληνίδων», στο, Δεμερτζής, Ν., *Η ελληνική πολιτική κουλτούρα σήμερα*, Αθήνα, Οδυσσεάς, 1994, σσ.287-328.2010, σσ. 453-463.

Πολίτης, Φ., *Οι «ανδρικές ταυτότητες» στο σχολείο*, Αθήνα, Επίκεντρο, 2006, σσ. 158-201, 288-309.

Τσουκαλάς, Κ., «Παράδοση και εκσυγχρονισμός: μερικά γενικότερα ερωτήματα» και «Εμμονα στερεότυπα: εθνική ταυτότητα, εθνικός χαρακτήρας και εθνικά πρότυπα συμπεριφοράς στην Ελλάδα και στη διασπορά», στο *Ταξίδι στο λόγο και την ιστορία*, Τόμος Β' Αθήνα, 1996, σσ. 255-266 και 291-312.

Τσουκαλάς, Κ., Καφετζής Π., «Περί πολιτικής διαφθοράς», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 31, 2008, σσ.5-45.

Κ. Ι. Καβουλάκος, «Κινήματα και δημόσιοι χώροι στην Αθήνα: χώροι ελευθερίας, χώροι δημοκρατίας, χώροι κυριαρχίας», στο, Θ. Μαλούτα, Γ. Κανδύλης κ.ά. *Το κέντρο της Αθήνας ως πολιτικό διακύβευμα*, Αθήνα, ΕΚΚΕ/Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, 2013, σσ.237-256.